

1042

Wolff, Niels August

Født 9/8 1833 på Vodrofgård ved København, død 21/12 1886 i København. Søn af kontorchef ved den kgl. brandkommission, justitsråd Niels Wolff¹ til Vodrofgård og dennes 1. hustru Emilie Augusta Zinn². Gift 1. gang 23/9 1839 i Næstved med Charlotte Frederikke Jacobsen, født 5/6 1838 i Næstved, datter af farver samme sted P. Jacobsen og død 28/4 1919. Gift 2. gang 30/5 1884 i København med Birgitte (Britta) Cathrine Müller, født 10/7 1858 i Give, datter af købmand, senere kontrollør ved Københavns Gasværk Adam Theodor Müller³ og hustru Ane Margrethe Pedersdatter⁴. Broder: Sekondløjtnant af søetaten Carl Ludvig Wolff, født 8/5 1832, død 12/12 1852 på St. Croix. Søster: Louise Wolff, der var moder til kaptajn af artilleriet Alf Harald Brun. Halvsøster: Christiane Marie Wolff, der var gift med oberstløjtnant af artilleriet Peter Gottfried Ramm.

Blev søkadet i 1846, deltog 1849 i fregatten "Havfruen"s Eckernsundaffære, fik æressabel ved afgangsprøven i land i efteråret 1853, men trådte efter sommertogtet i 1854 ud af marinen. 1/4 1855 indtrådt i hærens tjeneste; 1/4 1857 sekondløjtnant uden anciennitet; 1/4 1859 bestået afgangseksamen fra Højskolen og tillagt anciennitet som sekondløjtnant fra 1/4 1857; 19/10 1863 premierløjtnant; 20/4 1878 afsked efter ansøgning på grund af alder med pension og udnævnt til kaptajn af forstærkningen; 9/8 1886 afsked af forstærkningen.

1/4 1855- 31/3 1859 elev ved Højskolen; 1860- 31/3 1863 tjenstgørende i Fredericia; var fra 1/4 1863 elev i Højskolens ældste afdeling som admitteret i generalstabsafdelingen, men afgik 26/11 samme år, da undervisningen indstilledes på grund af forberedelserne til krigen; december 1863- 31/12 1864 tjenstgørende ved 1. og 3. Fæstningskompagni, var i juni samme år adjutant ved artillerikommandoen på Als og deltog både i forsvaret af Dybbøl og af Als; derefter tjenstgørende i København, var fra 1/10 1867- 31/12 1871 ansat ved Laboratorieafdelingen, indtil 22/5 1873 til rådighed for Artilleristaben, indtil 13/10 1876 ved 2. Artilleriregiment, indtil 19/4 1878 ved Tøjhusafdelingen og var fra 20/4 1878- 8/8 1886 chef for Københavns Væbnings 1. Artillerikompani.

Meget produktiv historisk forfatter såvel af selvstændige værker som af artikler i tidsskrifter og blade, blandt andet skrev han 1867 "Den nordamerikanske Borgerkrig", til hvilken bog han gjorde studier på de amerikanske slagmarker. Udtalte sig i skrift og tale meget stærkt imod den Bahnsonske gruppes syn på nødvendigheden af de københavnske fæstningsanlæg. Også forfatter til flere littera-

1043

turhistoriske og philofiske arbejder og af patriotiske sange⁵. Plejede en del sproginteresser, der spændte fra europæiske hovedsprog til kinesisk. Stiftede Volapükforeningen og udgav en lille lærebog i volapük (2 oplag). Fra 1884 medarbejder ved dagbladet Politiken. "Wolff var en kundskabsrig, særdeles belæst mand. Ikke blot indenfor sit eget fag, det militære, var han hjemme som få i den samtidige litteratur, men hans studier strakte sig over vide områder og var navnlig betydelig i historien - som man kan tænke fortrinsvis i krigshistorien. Men der var næsten intet i den vide verden, som på en eller anden måde mødte ham på hans vej, uden at hans let vakter interesse følte sig fristet til at binde an dermed. Hans hurtige hoved fandt let sporet, hvor han søgte, og i en trofast hukommelse bevarede han et sandt skatkammer af kundskaber i de forskellige fag. Også da han, falden for aldersgrænsen, kun gennem sin stilling i forstærkningen var knyttet til hæren, bevarede han usvækket interesse for faget. Han hørte til stamgæsterne i Officersforeningen, af hvis bibliotek han var en af de stadigste dyrkere. Afsked af forstærkningen på grund af sin deltagelse i det københavnske venstretog til Helsingør, ramte det ham med ulige større bitterhed, at han fortrængtes af Officersforeningen og derved berøvedes adgangen til en del af den nyeste militære litteratur. Hans nøjsomme, elskværdige entusiastiske natur, varm som han var for sit land og dets frihed, hans stærke retfærdighedsfølelse og et kammeratligt frispog, i kraft af hvilket han åbent - altfor åbent for de forhold, hvori hvort land i hans sidste år drev hen - udtalte både sin harme og foragt og sin sympati, alt dette skabte ham fjender, som med en sådan tids smålighed lod ham føle trykket og deres ugunst, men det skabte ham også venner, som med vemod vil høre budskabet om hans uventede død, og det vandt ham en offentlig sympati, som overalt, hvor han trådte frem, slog ham varmt i møde, og som han følte som sit livs bedste vinding...."⁶.

1. Født 1793, gift 1. gang 21/9 1828 i København, gift 2. gang 8/9 1841 i Fredensborg med Louise Seraphine Koch (se fodnote 4 under P.G. Ramm) og død 12/9 1862.
2. Født 18/10 1807 i København, datter af grosserer Carl Ludvig Zinn og hustru Mikkeline Arnoldine Skibsted og død 29/12 1836 på Vodrofgård.
Grosserer C.L. Zinn var broder til Sophie Dorothea Zinn, der var farmoder til oberstløjtnant af artilleriet, forstander for Teknisk Selskabs Skole Victor Alexander Thalbitzer.
3. Født 19/8 1825 i Barrit, søn af sognepræst til Veiby og Tibirke Jeremias Müller (1783-1848) og dennes 1. hustru Birgitte Cathrine Gutfeld Kragballe, gift 16/6 1854 i Thyregod og død

1044

21/12 1910 i København.

Sognepræst J. Müllers farfader, sognepræst til Karlby og Voldby Jeremias Müller (1711-1756), var broder til konferensråd Frederik (Fritz) Adam Müller, hvis samling på ca. 4500 historiske kobberstik er erhvervet af og opbevares på Det kgl. Bibliotek under navn af "Müllers Pinakotek", født 28/5 1725 på Boller ved Horsens, død 27/2 1795 i København. Sidstnævntes søn var historikeren, sprogmanden, biskop over Sjællands stift, professor theol., medstifter af og vicepræsident for bibelselskabet, ordensbiskop Peter Erasmus Müller, født 29/5 1776 i København, død samme sted 4/9 1834. Denne var gennem sin søn, overauditor, senere højesteretsdommer Otto Frederik Müller, farfader til komponisten Peter Erasmus Lange-Müller, født 1/12 1850 på Frederiksberg, død 26/2 1926 i København.

4. Født 6/2 1827 i Seirup, Thyregod, datter af gårdmand Peder Pedersen og hustru Margrethe Jensdatter og død 19/1 1895 i København.
5. Flere af hans sange findes i F(ritz) N(ial) W(olff): "Niels August Wolff", København 1933, side 41-48.
6. Fra en nekrolog i dagbladet "Politiken".

Foto af siderne 1042-1044 i bogen:

Biografiske oplysninger
om
FASTE ARTILLERIOFFICERER AF LINIEN
tjenstgørende i perioden 1764 til 1889
i Danmark, i Holsten (indtil 1864) og i Norge (indtil 1814).

Udarbejdet af P.I.Liebe og E. Borgstrøm
på grundlag af kaptajn Georg Lützens notater
i Rigsarkivets 3. afdeling, Hørens Arkiv.
BIND 4 P-Ø